

Đông-Pháp-Thời-Báo

ABONNEMENTS
Indochine Union postale
Un an. 8500 Un an. 10500
Six mois 5 00 Six mois 6 00
Annouces Légales
Obligation de 6 points sur justification de 9 cécus quelle que soit la page.
Annouces Commerciales
On traite à forfait

NĂM THỨ NHƯT SỐ 40

NGÀY THỨ HAI

13 AOUT 1923

Tổng-lý kiêm Chủ-bút:
NGUYỄN-KIM-ĐÌNH

LE COURRIER INDOCHINOIS

報時法東

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN
NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BẢO QUẢN

51, đường Mac-Mahon, 51

SAIGON

Dây thép nối (Téléphone)
SỐ: 324

GIÁ BÁN

Đông-Pháp | Ngoại-Quốc
Một năm. 8500 | Một năm. 10500
Năm năm 5 00 | Sáu tháng 6 00
Mua báo phải trả tiền trước
Thư và Mandat để gửi cho
M. Nguyễn-Kim-Đình.
Báo báo về việc báo bán hay là
việc tư xin thương nghị trước.

RỪA LÒNG ĐỒ KÝ

Trong khoảng mấy năm sau đây người nào dễ lòng lo lắng về bước đường tân-hóa của đồng-bang cũng đều trầm-trở khen người Bắc-kỳ tân-hộ rất mau còn than-thở trách phiến người Nam-Kỳ không chịu tân-hóa, không chịu làm việc gì đáng giúp cho bạn đồng-bang mau khôn mau khéo.

Lời khen ngợi người Bắc-Kỳ xét ra cũng có chỗ phải, mà như là lời khiển trách người Nam-Kỳ nghĩ lại thật rất nhảm. Ai là người hay quan sát việc đời mà chẳng nghe chẳng thấy ngoài Bắc-Kỳ đồng-bang ta mấy năm nay chẳng có lúc nào mà chẳng chuyên chú về cuộc công thương. Tuy mấy hàng buôn bán lớn với mấy lo chế-tạo lớn phần nhiều còn về tay khách ngoại-bang làm chủ, nhưng mà cuộc công thương nhỏ nhỏ thì quyền lợi còn trọn trong tay người mình. Hiện nay coi đồng-bang ngoài Bắc-Kỳ lại muốn kinh-dinh công có dạng có tranh mới lợi đại thương với người ngoại-quốc nữa; có lẽ chừng một đời mới mới được đồng-bang ta đâu không trọn hưởng cái quyền-lợi kinh-tế trong xứ Bắc-Kỳ thì cũng được chia bớt một phần với nhà buôn bán lớn của ngoại-quốc.

Vì cuộc công thương thì đồng-bang ngoài Bắc-Kỳ đã lo lắng như vậy, mà sự mở-mang tân-hóa thì người ta lại còn hăm-hờ nhiều hơn nữa. Kìa hội Khai-tri tiến-đức là một chỗ để qui tụ như-tại dạng bán tinh những phường-châm khai hóa cho chúng-tộc; họ hội thế-lực là một cơ-sở để giúp cho bạn thanh-niên vớt to sức mạnh đáng khỏi thua sức người dị chủng tha bang. Tuy những hội ấy chưa có đủ thế-lực mà điều đặc có mấy triệu đồng-bào ngoài Bắc-Kỳ vào đường văn-minh được, song người xướng ra sản lập cũng là có công với xã-hội rất nhiều, bởi vì buổi này là buổi quốc-dân ta khao-khát văn-minh, ước mơ tân-hộ, bực tri-thức là chỗ của đồng-bào mong nhờ cậy, đầu làm được hay là làm không được mà hề có ra công mà làm thì đồng-bào cũng vui lòng, chờ nếu bực tri-thức được ngồi trên cái địa-vị giàu sang rồi cứ coi tay nhấm nhấm, đồng-bào nghèo nàn không động lòng, đồng-bào quê dốt không nóng dạ, đường ấy đã không xứng đáng với bực thượng-lưu mà lại còn có tội với quê-hương với chúng-tộc nữa.

Trong Nam-Kỳ chẳng phải là đồng-bang ta chẳng ham tân-hộ, mà cũng chẳng phải là bực tri-thức không có lòng diên-đắc người quê dốt, giúp đỡ kẻ nghèo hèn, tranh cạnh mới lợi công-thương, cái lương các môn học-thuật. Mấy năm nay cuộc công-thương của đồng-bang ta trong Nam-Kỳ cũng thanh phát, đầu chưa yên hồi quyền-lợi được, song cũng có người chen-lấn với khách ngoại-bang, rồi...

về sự mở mang học-thức thì bực thượng-lưu ghe phen cũng đã hôn chôn lo tinh, chờ không phải ngồi tù bị mà riêng hưởng cái thù-vị cao sang. Nhưng mà đến ngày nay mà trong Nam-Kỳ chưa có một cái cơ-sở nào để qui tụ như-tại dạng chúng lo mà về đường tân-hóa cho chúng-tộc, như hội Khai-tri tiến-đức ngoài Bắc-kỳ, ấy là vì chúng ta không có mấy cái cơ-hội may mắn như đồng-bào ta ở ngoài Bắc, chờ không phải là bực tri-thức ngoài Bắc-kỳ bán tinh, còn bực tri-thức trong Nam có chất tự-lợi. Trong mấy cái cơ-hội may mắn tôi mới nói đây, một điều này là điều yếu hệ hơn hết: đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ vẫn còn cái tâm kinh trọng kẻ bề trên. Trong bực tri-thức thượng-lưu có một ít vị thông minh, mẫn đạt, mà lại trọng quyền cao; mấy vị ấy xướng ra làm việc chi thì ít ai dám chối bần, vì vậy nên mấy năm nay ngoài Bắc-kỳ mới sản tạo nhiều cái cơ-sở để giúp cho đồng-bào mau tân-hộ.

Trong Nam-Kỳ ta cũng có ít vị tri-thức nhiệt tâm muốn qui tụ như-tại dạng ruộng mở đường tân-hóa cho xã-hội, nghĩ vì đồng-bang ta đã không chịu hiệp nhau, mà lại còn hay chịch bán nhau, người này làm, người kia phá, làm cho người nóng nảy bất ngại lạnh lẽo, rồi việc nào làm cũng không thành được. Nay nếu đồng-bang trong Nam-kỳ mà muốn giúp ích cho quê-hương Việt-nam, muốn về viên cho xã-hội-Hồng-Lạc thì đến cần như là phải rửa cái lòng đồ ký cho sạch sẽ, hề thấy ai xướng ra mà lo tinh những điều ích quốc lợi dân thì xúm nhau mà vu khống, đặt cho cuộc công ích mau thành, chờ đừng có sợ người ta làm nên người ta được tiếng thơm hơn mình, nên phải kiểm chuyện mà bắt bẻ, đáng cho hờn chơi. Nếu lòng đồ ký mà rửa được sạch rồi thì chẳng có việc nào mà làm không được thành nữa.

Viên-Hoàn.

HƯỚNG TRUYỀN

TÍNH LÀM MỘT CÁI ĐUỜNG

HANG Ở DƯỚI BÀ-BIỂN MANCHE

Việc này nghe đầu tiên đã lâu rồi nhưng chưa có ai quyết đoán làm được. Nguyên khi trước nhà-nước Langsa với nhà-nước Anglê có tình bất-nghĩa qua cái kinh Pas-de-Calais một cái cầu đường cho hai bên thông đồng với nhau cho tiện, nhưng việc đó tình không xong. Sau đây lại tình xây dưới đại biển Manche một cái đường hàng từ địa phận nước Pháp qua đến bờ biển bên kia của nước Anglê. Tình làm cái đường hàng ấy đương dễ xê lữa chạy.

Việc đó ngày nay chắc có lẽ thành đạt. Ông Tanpest là một nhà kỹ-sư có tiếng ở Pháp mới đoán chắc rõ ràng và đã bằng chứng công việc làm này trong chừng bốn năm rồi thì hoàn thành. Như có thể này thì cũng trong năm năm trở lại mà thôi. Đó thật là một công việc đã sơ lại khó khăn.

VĂN UYÊN

VINH NANG MI-CHAU

Phong trần chạnh cảm khách hương
Hồn cấu hòa thù, giọt tử sa
Lòng ngóng rai dưng; bày dấu-vết
Nở rủa chỉ mây nết sưa-hà
Duyên ưa hay nổi tình nên mắc
Tình thật nào dễ hạ xảy ra.
Đầu bề khiến xuôi cơ Tọa Hòa
Thương chông tể lệ phụ ơn cha.

LIÊN-HUỆ

XÓT MỒ ĐAM-TIỀN

Những mường đưa theo lưọng sông tình,
Nửa chừng thoát gầy kiếp xuân xanh.
Năm châu có lợp mây u ám.
Đất lạnh rêu phong khách văn thanh
Giống đờ kều đau người chính suốt,
Đồn ve đồng thắm nguyệt năm canh.
Hử, đoàn son phấn hay chăng nhỡ?
Lấy đó soi gương chớ tập tành!

Cao-hoài-Sang

TÂM SÁO LỪN

Lần lần về mường đến thu qua,
Sáo lùn còn vánh mắt thấy xa;
Lông trước dờ sương ngân bóng nguyệt,
Bây chừ lọt gió rõ màn hoa;
Lầu son các tia quen lửa lợt,
Nâng tập mưa sa chịu đã đà;
Trách kẻ hồ rãng sao nữ lệ,
Rách không bồi bổ mồi mồi ra.

Đồng-Đinh

NGON CHÌ

Danh lợi tìm phơ chỉ chẳng mường,
Mặc dầu nghèo khổ mặc giàu sang.
Những làm kết bạn trở ngăm sách,
Nào muốn làm quen lại bán vàng.
Thấy chuyện kiều căn cười lộn ruột,
Nghe câu ngao nược giận bầm gan!
Giữ mình ngay thảo cùng tin thiệt,
Trời kẻ ngoài mồi dưng diêm-dang.

Ngươn-Tiền

CƯỜNG ĐAM

TẠI LÀM SÁO TÔI DIÊN

Chasanh mẹ đường, nhỏ bù, lùn
ăn; trông trông cũng cấp sách di học,
túi cao vác lòn cũng đi làm đi ăn
như một người, chờ không có một gì
điền. Điền tức là đất, năm nay mưa
thối.

Số là khi Annam ta tây chey khách-tri,
tôi nghĩ mình là một tên dân
mọn, người triê lo công ăn việc làm
và sự khổ đở trong gia-dinh, còn
phải lo cho tròn cái trách-nhiệm mình
đối với toàn thể quốc-dân. Người
cùng giống cùng một mình mình
lo giữ cái ách kinh-tế, mình không hề
mất nợ tại diên. Nên tôi cũng bỏ
uống trái tàu, rồi nước năm Phan-thiết
mà chất thịt heo quay thể cho
xi-dầu, bất cứ may quần lãnh bươi
mà mặc, v. v. Cũng muốn như ai, kẻ
một cái vỏ, dờ hai tay ra mà giúp
đồng-bang trong trận giặc kinh-tế
ấy. Nhưng xót vì thiếu sức, kềm tài,
v. v. rỗng rỗng rỗng. Nghĩ quanh tình
quần, không thấy một cách nào để
được cái thân vô dụng này ra một
người có ích cho giống nòi. May
thay! Các đảng thức-giã tình cờ đi
đại sự, kềm hùn đàng lập ngân hàng.
Mình không đủ vốn mà buôn chèo
bán rau, chờ rằng đối chất phải có
mấy chục đồng bạc đồng một phần
hùn đàng cho người trên kẻ trước
làm việc công ích. Buôn bán tất phải
có vốn. Annam ta muốn buôn bán tất
Annam ta phải có vốn, vốn là tiền là
bạc, tiền bạc ở trong ngân-làng mà
ra. Annam kềm ngân hàng tức là
Annam có vốn, lý thuyết rõ ràng,
còn gì hơn nữa. Mối thâm tình, bất
vụ đem mấy bộ quần áo ra mà
mang những chỗ xối, soi con đem
mấy đôi giày rách dờ tiệm dờ
thầy sư-môn (sempelle), đẹp chạnh
sắm đồ mới lại, rồi ăn cần đi kiếm
trong nhà ba tháng, chớ là đủ số
bạc hùn. Khoái tại, khoái tại!!
Thâm hỉ, thâm hỉ!!

Nhưng mà (có hai tiếng nhưng mà
này mới phát diện) tôi lại nghĩ như
vậy: Nhà băng lập ra sẽ sản phẩm
triều, nếu có ai cũng sản phẩm như
chế khỏa sản phẩm mau làm, thân
bạc hùn nhẩy mất thì xong.
Rồi thì khởi sự cho ông. Trước hết
lập sở chính sở ngành, sắm bàn sắm
ghế, làm kho đồ bạc, mua tất cả dụng
giấy bạc, mực quýt mây, đặt đây
thép nôi, xong rồi ăn tiệc khải-trường.
Tình phỏng hết nữa tiền. Thế nào
chàng phải giữ lại một triệu mà dờ
lại trong sở chính và sở ngành,
còn ba triệu rút cho ông. Ấy! Ờ
mất cái đã.

Không lẽ Annam cất hàng Annam,
lưu lại tới 24 phần (240%) hay 12

phần (120%) một năm; phải lấy theo
lệ Nhà-nước là 12 lại (12%), bằng
không thì có hội đều vô khảm, không
biết chừng tôi cũng được ăn cơm
Nhà-nước. Chớ, ba triệu rút thân
lại một năm là 420 ngàn, phải trừ
tiền nhũ, tiền dờ, tiền sổ sách giấy
mực, tiền dờ, tiền tiền-báo,
liên thủy kiến, thép, thuốc, liên lương
các quan như quan Chánh Phó Hộ-
trưởng, quan Chánh Phó tư-hàng,
quan Chánh Phó Quân-lý, quan
Chánh Phó thủ-bôn, quan Chánh Phó
thủ-loan, quan Tổng-thor (tục gọi là
lon ton), chớ là hết phần nữa, còn lại
210 ngàn, lại phải lấy một ít ra mà
thường các quan trong bàn trị sự và
chết ra một số tiền làm tiền dự trữ, rồi
chỉ ra cho người 150 ngàn, chừng đó mới
chỉ ra cho các quan hùn. Năm triệu
vốn, rồi được 150 ngàn, tình rợ ra là
được 3 lại một năm. Ba lại thiệt sao?
chưa chắc, không biết chừng hơn
kém, nhưng mà hơn thì cũng không
quá nam lại được, còn kém thì có thể
đến một phần hùn chia chừng
mất sự lợi.

Như vậy thì khó thiệt. Hay là tôi
đề dịnh tiền mà cho tiền góp tháng
góp năm? Hay là sáng vãng rợ tôi
mua mấy lượng cho vợ tôi dờ chơi,
sưu vãng lừng giã, tôi bán lại? Hay là
tôi gởi rợ lừng mua lúa ra mồi? Hay là
tôi gởi rợ trong các ngân hàng Pháp.
Anh, dờng hủ cho tôi tới 5 lại một
năm? Cái nào coi bộ cũng khá hơn
là hùn mà lập nhà băng.

Còn một nỗi này nữa. Nhà băng
Annam thì phải cho Annam vay mà
buôn bán, nhưng mà Annam mới
buôn bán thì sao cũng có người
buôn thua bán lỗ. Nếu có nhiều ông
dờng cần tiền, rồi hùn mà quên
trả số vốn vay lại cho nhà băng thì
chết là mồi dờng bạc hùn của tôi
nó cũng mồi hết với cái rợng của.

Từ ấy những nay gặp ai tôi cũng
hỏi coi các ông xướng lên mà lập nhà
băng, có cái cách gì làm cho những
bạc của người hùn. Hối mồn, những
chưa thấy ai trả lại cho tôi nghe được,
cho nên tôi vẫn còn ngồi rằm.

Cường-sĩ: THẤT-LANG.

Kính chừ độc-giã

Nhơn ngày lễ Assomption nhậm
ngày thứ tư 15 Aout, các số đến
ngủ, ăn cũng nhậm ăn cũng ngủ, hùn
báo biết nhậm sao. Vay bốn-bạc xin đi
số 41 qua ngày thứ hai 20 Aout.

Đồn-quân

TRUNG-HOA CÁCH-MẠNG

(Tiếp theo)

Khi ấy Tôn-văn ở ngoại dương sai
người vận tải thuốc đạn trái phá về
hoài, chia giầu cho các chừ, tại Võ-
xương đã bãi tri khải-giới nơi làng xóm
cách Võ-xương chừng mười dặm, còn
quan quân trong cơ đội theo đã gần
tám chín phần rồi. Tại Hồn-khẩu thì
bọn giữ binh khí ở ngự trong ranh
đất của nước Nga mượn kêu là xóm
Bửu-Thiện nhà số 11. Huỳnh-Hưng
khí đến thăm khí ở đó nữa. Mấy
người làm đầu trong bọn cách mạng
đến hồi thúc Huỳnh-Hưng rằng: công
việc xong rồi, xin định ngày khởi sự,
nếu để lâu lắm sợ khí có biến trở ra
chàng. Huỳnh-Hưng nói: Phải, ngặt
vì còn chờ bọn ta hẹn chừng mường
mới cùng hai tháng chín này chờ
về một tàu binh khí nữa, nản chờ đến
chừng đó ta sẽ tuyên bố định kỳ. Cả
thầy đều lui, để em đó mà chờ hiệu
lệnh.

Khi các đảng thủ-lãnh tan về, để
chờ có hiệu lệnh sẽ cử sự. Hay đầu
tự vận động tuy là kinh đảo cần thần
lầm, song việc đồng nhiều cũng khó
tròn vẹn hoài, vì vậy mà sanh dờ
bại lộ. Lúc ba giờ chiều ngày mười
tám tháng 1 m, tại xóm Bửu-Thiện
nhà hiệu 14 phút nổ một tiếng súng
(trước có nói xóm Bửu-Tiến là xóm
của người Nga mượn ở buôn bán và
quan Lãnh-sự của Nga ở, nhà số 14
là chỗ của tự Cách-mạng tàn ăn
thực nạm. Theo phép giao ước thì
quan binh trong Tàu không được vào
xét bất chi trong xóm của các nước
đã mượn ở) Tiếng súng nổ lớn quá,
vàng cả xóm ai nấy đều nghe, làm
vỡ lẽ ra cả xứ. Một truyền mười,
mười truyền trăm, làm cho huyện
hơn cả xứ rằng Cách-mạng dậy rồi,
báo tới quan địa-phương là Ngươn-
ngươn-Khai. Ngươn-Khai nghe báo thì
kinh hồn kinh vía, nhưng vì bồn
phận nên phải đến xét tra, bên đến
hiệp với quan Lãnh-sự Nga xin đi xét
trọng xóm Bửu-Thiện. Khi ấy quan
Lãnh-sự Nga và Ngươn-Khai đều đem
binh lính tới vây xóm Bửu-Thiện mà
xét. Khi đến đó thì vẫn hộc lạng
không thấy chi là, Ngươn-Khai có ý
sợ không dám bước vào. Duy quan
Lãnh-sự Nga xốc vô trước, Ngươn-
Khai đi và lính tiếp vào sau, vào tới
nơi thì thấy xát trái phá và vit khói nổ
sém vách, mà không thấy người ta.
Ngươn-Khai xin Lãnh-sự Nga dờng
kiểm xét cho kỹ coi còn có vật chi
không, thì đi dờng Cách-mạng quốc-kỳ
rất nhiều, và một cái Ấn Trung-Hoa
dân quốc quân-chánh-phủ đại Đốc-Độc,
và một cuốn sổ biên các tên và hoi
dàng, cùng là các thứ tờ giấy bí mật. Đờ
ra xem thì thấy người trong xứ hết
phần nữa theo Cách-mạng. Xem xét
xong rồi Ngươn-Khai lấy hết tàn có
đam về, hộc ra vira khói của thì thấy
hai người mặc đồ tây ngoài cửa, bắt
hỏi thì hai người ấy khai rằng: mình
là người mượn phố ở đây buôn bán,

nghe có chuyện mà không biết chuyện
chi, nên đến hỏi hãm. Người gât cửa
cũng làm chứng chắc như vậy, tên
này tên là Lưu-diệu-Chương mượn
phố số một ở buôn bán xóm này.
Ngươn-Khai dạy bắt hết, rồi cáo cấp
cho quan Tổng-Độc Võ-Xương là
Thoại-Trung hay, Thoại-Trung nổi
giận dưng-dưng, sai binh đến bắt đem
về tra ra là người Hồn-khẩu. Thoại-
Trung tức tức sai Trương-Bửu qua
Hồn-khẩu xét bắt tại Cách-mạng.
Trương-Bửu xét bắt đem bao nhiêu
Tổng-Độc dạy đem chôn hết. Vì
trong số có tên hai quan Phiêu-Thống
dương cái quân trong mấy toán quân
binh là Bành-trạch-Phan và Trương-
đinh-Phủ cũng chịu theo Cách-mạng
làm nội ứng. Thoại-Trung sai bắt
chém liền, làm cho các đội quân
lính đều oán giận.

Khi ấy quan tri-hành-tham hay việc
bề ra rồi, riet về báo với Huỳnh-
Hưng rằng: Việc đã bại rồi rồi quan
dương trông tình Ngươn-soái, vậy
xin Ngươn-soái phải sớm liệu.
Huỳnh-Hưng nói: ta cũng biết vậy,
nếu giết bọn tàn quân thì cả thầy
lòng nó phải sanh biến, ngoài ta ứng
lên trong thành có họ thì át-dàng
Võ-xương. Người trong bọn nói rằng
vì còn quan Hiệp-thống là Lê-ngươn-
Hồng chưa cộng biểu đồng tình thì để
lắm sao? Huỳnh-Hưng nói. Không hề
chi, đến chừng đó sẽ thấy, và người
ấy cũng là đã đồng tình mưu mồi
lây rồi. Người ấy là người đại tri kỳ
mưu, gan to học giỏi, có tài lược
không lo chi người ấy. Đờng nhơn
nói: đều ấy thiệt chúng tôi không
biết, vậy cái lịch sử của người ấy ra
thế nào? Huỳnh-Hưng nói: vậy lịch
sử của Lê các ngài chưa rõ hay sao?
Người lúc nhỏ không sản làm, tánh
ít nói mà hay đi, học trường Bắc-
dương thầy-sư, thầy trong trường ấy
là người Đức trong trường Lê làm,
đến đầu tốt nghiệp rồi, làm chức
pháo đội-trưởng nơi Bắc-dương thầy-
sư. Đến Thanh, Nhựt đánh nhau, bị
chưa-trưởng là Đinh-nhữ-Xương dờ
quá để đến nỗi thua. Lê tức mình sản
hò nhào xuống sông cho chết. May có
chết tầu trên Phiêu-thống cứu vớt, mới
dàng Trương-chí-Động là Tổng-độc
Giân-ninh ban khen, dờng ở tập
uyện đội Tư-cương quân, có tờ ban
thường cho Lê là Tri. Đờng tham
trăm bốn chữ. Sau Trương-chí-Động
đầu làm Tổng-độc tỉnh Ngai, Lê cũng
theo qua Ngai, tập luyện các đội tàn
quân. Lê dờng sự với Trương-Bửu;
lưu là mồi rợ của Trương-chí-
Động, thân thiết như cha với con,
nên Bửu ý yêu chuyện quyền, có ý
hỏi Lê làm, mà chuyện nào khó
không biết thì chờ hỏi Lê. Từ lập các
đạo tàn quân rồi thì Trương-Bửu lên
chức Thống-chức, mà Lê còn ở chức
Hiệp-thống.

VIÊN-HOÀN

Quan Toàn-quyền Merlin đã tới Saigon

Ngày 9 Aout chừng lối hai giờ
chiều thì thành-phố Saigon có vẻ
rực rỡ lắm, mấy nẻo đường đều có
dờng cờ.

Thiền-hạ có nước ai cũng mừng
cho chiếc tàu Andrie Lebon mau tới,
dàng nghiêm tếp quan Toàn-quyền
mới trong nhậm Tổng-cước ngành
tập này không dờng vui vẻ, vì lối
hai giờ thì trời u ám cơn mưa rồi
có mưa chớt dờng, nhưng cũng may,
không có dờng chỉ làm nhọc lòng cho
mấy người neo-tước cho thấy mặt
quan Toàn-quyền Merlin.

Đàng ba giờ chiều thì quan quyền
Toàn-quyền, quan Thống-độc Nam-
kỳ, quan phó Toàn-quyền Robin và
quan Đốc-độc Tư-quân đi xuống bến
tàu có 46 viên lính mã-kỵ theo hầu.

Đến bến tàu của hãng Messageries
Maritimes thì các quan xuống một
chiếc tàu-binh đi đón rước quan
Toàn-quyền. Chiếc tàu này cấp với
chiếc tàu Andrie Lebon rồi thì các
quan hộc lên tàu yết-kiến quan
Toàn-quyền.

Lúc chiếc tàu Andrie Lebon chưa
đến cấp cứu thì ở cách xa cầu tàu
mới chột có một cơn nhọc của cơ
lính chực hồ đánh bắn Marseillaise
chào mừng. Ở trên bờ thì có quan
Nguyễn-sơn là một vị quan-cơ một
nghị-tiên của ngài, quan Thủy-sư
Đốc-độc, quan Đốc-độc Thành-phố
Saigon, quan Khâm-sứ Pangoier, ông
hàng Mông-vong và mấy viên chức
lên, ông Đốc-cán, phó Hội-trưởng
hội-dòng quân-lực Nam-kỳ, các nghị-
viên mới hội-dòng báo-sư, các quan
chính-trị, ông Armon, Quan-đốc
Mật-tham và nhiều viên quan khác
với mấy ông binh-lực báo-chương.

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIÊN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẤT DANH VỐN HUNDRED TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẮT SỔ
 Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRÚỞ TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH ĐÀN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — LÃNH LÚA GỎI KHO

TRƯỚC KHI BÀN LÚA xin hỏi hẳn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đúng thì viết thư cho hẳn hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỎN HIỆU

SẢN LONG CẤT NGHĨA CHO HẾT.

Phòng việc: ở tại đường Belgique, món bài số 15

CÓ BẬT HÀNG NGÀNH TẠI CẦN THƠ và có lập chánh mua lúa nơi các chỗ thị-từ.

Đúng ba giờ bốn mươi lăm thì thấy xa xa có một chiếc tàu André Lebon kéo cờ lên. Bỗng chốc súng nổ vang vẫy chào mừng quan Toàn-quyền Merlin đến. Trong giây lát thì tàu cập cầu. Có hai cái máy bay, đảo qua đảo lại trên cột buồm tàu, máy chạy và nổ giòn giòn.

Đúng bốn giờ bốn mươi thì quan Toàn-quyền bước lên bờ. Quan Toàn-quyền mặc lễ phục trắng ni màu xanh đội nón mô quạ (chapeau bicorne) ngực đeo ruy băng, tiếp theo ngài thì có quan Toàn-quyền, quan Thống-dốc Nam-kỳ, quan phó Toàn-quyền, quan Đốc-lý Thành-phố Saigon bước đến nghinh tiếp, rồi kể đó các viên-chức khác.

Bọn nhạc đánh bản *Marseillaise* và kèn thổi bản *Aux champs*. Khi bản *Marseillaise* vừa đánh lên thì quan Toàn-quyền đứng chơn lại chào theo cách nhà binh. Rồi đi vào sân nhà gần cầu tàu cất lăm để nước ngòi, thì có quan Đốc-lý Thành phố Saigon thắp một cho không dân thành phố mà chúc mừng ngài.

Khi quan Đốc-lý thành-phố đọc lời chúc mừng rồi thì quan Toàn-quyền trả lời một cách rất vui vẻ, đại lược nói rằng ngài từ khi đến Phi-châu về đến Paris rồi qua đến đây, đầu tiên ngài cũng dâng người Đông-Pháp ân cần, thật ngài rất cảm cái lòng của dân chúng làm. Ngài hứa rằng, vì ngài đã từng trải các việc ở Thuộc-dịa, — ngài sẽ đem sự từng-trải ấy, sự rộng rãi ấy mà làm cho xứ Đông-Pháp này thêm mở-mạn rộ rở, và cho thành phố Saigon trở nên một chốn đô-hội tốt đẹp cho người tha-bang có ghé đây sẽ thấy công việc đồ-sở của nhà-nước Đại-Pháp, thì là một dấu vịnh-hạnh cho Chánh-phủ Pháp-quốc và cho thành-phố Saigon nữa. Ngài nói rằng ngài sẽ sản lòng mà xem xét đến những điều gì của các viên-chức yêu cầu...

Khi quan Toàn-quyền nói dứt lời thì tiếng vỗ tay vang vẫy. Kể đó ngài lên xe hơi thẳng về phủ. Ở phủ Toàn-quyền, đúng năm giờ rưỡi thì quan Toàn-quyền Baudouin giới-thiệu các viên-chức Lang-sa và qui-quốc cho quan Toàn-quyền Merlin.

Đến sau giờ mười lăm thì các quan đều lui về.

DU HỌC ĐẠI-PHÁP

Qui-vị kể tên sau đây đang Nhà-nước cấp cho vé tàu hạng ba đi từ Saigon qua đến Marseille:

- 1) — Lê-quang-Thanh, sanh ngày 16 Janvier 1908, con của ông Lê-quang-Hiến, Đốc-phủ-sứ hồi hưu ở Sadec.
- 2) — Lê-quang-Huy (Paul) sanh ngày 8 Juillet 1908, con của ông Lê-quang-Tương, Huyện-hàng nhất ở Soc Trang.

Duy trì lấy nền Phong-hóa

Từ khi lớn sống văn-minh bên Âu-Mỹ tràn qua cõi Á-đông này, nước ta coi thể thay hình đổi dạng rất nhiều, thật cũng là một dấu vịnh vui đáng mừng. Nhưng ta mừng bao nhiêu lại lo âu nhiều! Vì sao? — Vì đường tri-thức của dân ta càng rộ-rộ, thì đường đạo-dức của nước ta càng lu mờ. Đó là một điều quan-hệ, chúng ta không thể quên.

Mấy lâu nay chúng ta nghe đã nhảm tai những việc làm rất bại hoại của bọn tu-mi và bọn nữ-lưu. Chúng ta những tưởng rằng hàng người đồ-tà là kẻ vớ học-vấn, đi đâu lại có nhiều người tài cao học rộng mà lại đánh mất nó-lệ cho đến tinh-dục vậy! Khá tiếc thay! Người mà mang máng đi vào cuộc Á-tinh là người chẳng biết trọng mình, chẳng biết cái phẩm-giá của mình đứng trong võ-trụ.

Người đời dễ gặp sắc đẹp thì bao nhiêu tài năng, đạo-dức đều đổ tuôn vào đó cả, sa mê cho đến nỗi quên mình là ai!

Lạ chi cái sóng khuynh thành, làm cho đồ-quân xiêu-dĩnh như chơi! Ôi! sống tình đời đẹp từ đó kim, biết mấy kẻ lụy tình, biết bao người đắm sặc!

Kìa Trụ-Vương mất nước hư nhà cũng vì bởi tham đắm võ độ. Đường lịch-sử phân-chiếu đời đời, để cho cả nhân-loại soi chung mà rằng minh. Nhưng than ôi! Nào có ai thiết đến: کیا thì vợ phụ chồng, nọ thì chồng bỏ vợ!

Lấy lễ công mà nói, thật phàm nhiều cũng bởi người đàn ông hay ra dạ bắc nam, sanh lòng phụ-bạc.

Có trạng nên mới phụ-đến.

Có nơi trang trọng phụ-phân nghĩa xua.

Tuy vậy chỗ phụ-phân gái cũng phải giữ cho vẹn chữ tòng thì mới nên người tiết-liệt. Tục ngữ có câu rằng: « Trại nam thì bầy thiếp gái chính chuyện một chồng »

Con gái đời này mới hồng gôi gò àu mưa mĩ, chưa am tường phong-hóa nước người là thế nào, mà vội vã học đòi, thì chẳng khác về Nam-rà rồi! Lại xướng lên câu « Nam-nữ bình-quyền »! Ngay thay! ... Bởi thế nên biết bao lần bị kịch diễn ra nơi chốn gia-dinh, làm cho mấy nhà giáo-dục trông thấy chẳng biết đau lòng xót dạ! Đó là những điều mắt thấy tai nghe, há phải thêm tiêu dâm muối.

Nói về phần nam-tử, không chỉ mà tệ cho bằng cái tệ « dâm tha nhơn thế ». Trường không có đến chi nhớ-nhuộc, xấu-hỗ hơn nữa! Vậy thử tự hỏi lấy mình, trước khi làm việc đó « mình vui, nếu có ai làm việc này thì mình mới vui sao? »

Vậy cho nên những điều cang dâm phạm nghĩa, hiển nhiên quân-tử chẳng ai làm. Chỉ có kẻ chẳng biết điều như-nhuộc là g, dâm-thư là gì mới làm tác tệ như thế mà thôi!

Phận làm trai, đã không lo bề tu-thân tiến-dức, lại chỉ mong mưu chữ « chung-tinh » làm mãn nguyện, thì còn mong gì ích cho nhà lợi cho nước! Một mình đã vương lấy chữ tình mà chưa chán, lại còn buộc người vào nữa!

Khá thương thay, cũng khá buồn thay!

Có mấy lời nhảm-nhủ cùng các bạn tu-mi và phường hồ-liêu rằng: Hệ phận làm trai thì phải ghi tạc vào lòng hai chữ NGHĨA-VỤ và DANH-ĐỨC. — còn phận gái thì tạc lấy câu TRINH-TIỆT làm đầu.

Xin các bạn nữ-lưu cũng vui lòng để vào trí mấy câu này:

Tánh-hạnh của người đàn bà có một cái trọng nhất là chữ TRINH; đạo người đàn-bà đối với chồng có một cái trọng nhất cũng là chữ TRINH. Chữ « Trích » đáng-quí và đáng chuộng, thời tự người đàn-bà cũng biết quý-ch trọng là phải. Liê ngọc lành thì cao giá, nên giữ sao cho trong sạch, thì mới đẹp người mua. Trăm năm đã kết ngãi đã vâng, sống chung e, đã chưa môn, mà nỡ đem một tấm lòng riêng mà thêm gấu trộm nhớ kẻ khác, thời soi gương then với gương, đeo hoa then với hoa, dùng trang then với trang, ngồi đèn then với đèn, đêm nằm then với chân, ngày đi then với bóng; trong đời người có một cái quý nhất mà dứt tình cho đang! Chồng qui: cái ngời vật-dục khêu ở ngoài, ngon lơn ta-dục học ở trong, làm cho một chút lòng trinh đang đó như son mà chảy ra than, lòn ra khói. Tiếc thay! ...

Các bạn nữ lưu nghĩ sao? ... Than ôi! Hỡi đầu mà trách, lòng nào mà phiền, chẳng qua là thể-dạo ngả-nghỉen, luôn-thường đời đời, rất đổi chữ Trích là nặng, chữ Nghĩa là nặng, mà họ còn chẳng đoái đến thay! Huống chi là lời bình-phẩm của người ngoài có bô-ích vào đâu, mà hồng nhĩi còn đóng dãi cho môi. Nhưng mà thấy mấy điều chương-mất, nghe

những chuyện trái tai, nên phải phân phó đôi lời, là vì tâm lòng nó thông suốt, ai nghe ai chẳng, há tiếc chi.

Người BIẾT XÉT LẤY MÌNH, thì tự nhiên không nên ghen, không cần ai phải chỉ bảo. Còn người cứ tự cho mình là hay là giỏi, thì đầu có rung chuông hồi trống cho đến mấy ngàn phen đi nữa, chúng ta cũng không thể nào mà lay chuyển họ cho được!

Lương-tâm của họ đã tiêu mất đi rồi, còn có chút nào mà chuỗi lau và sữa lại!

Hỡi người còn một ít điểm lương-tâm, xin chớ phụ lời đây thành thực!

Nguyen-Hanh Nguyen-tan-Trinh

Đính chánh BÀI CUỒNG-ĐÀM

Có lúc tình

D. P. T. B. số 33, ngày 27 Juillet 1923, mục Cuồng-Đàm, có mấy chỗ sai:

- 1) Đề bài là Cuồng đàm, chứ không phải Cuồng Đam.
- 2) Con trâu (như con rang mà lớn) chứ không phải con trâu.
- 3) Cái tran = cái chan = cái mền, chứ không phải cái trần, cái chăng.
- 4) Thấy tôi thiệt là ông Oai oai Oai oai (Bắc-kỳ) = Quay quắc (khách) = kỳ khôi, kỳ quắc (Nam-kỳ).

Lấy chữ d mà thay chữ o, thành ra dái oim, hoặc dái-dim, đã không trúng tên thầy tôi, mà đọc nghe có hơi khiếm nhã.

Làng diên các bạn đọc đến mấy chỗ sai đó, chắc cũng lượng xét mà cải chánh giúp cho cuồng si này vậy.

Thất-Lang

DÔNG-PHÁP-THỜI-SU

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước	8.1.85
Ngân-hàng Đông-Pháp	8.85
Ngân-hàng Hongkong	8.90
Shanghai	8.90
Ngân-hàng Chartered	8.90
Sié de Gerance de la Banque Industrielle de Chine	8.85

GIÁ LÚA

Lúa chớ đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos, là:	
Vinhlong	4.95 tới 5.05
Gocong	5.15 tới 5.25
Baizao	5.15 tới 5.25
Bacieu	5.25 tới 5.35
Giá thường bực	
Trung	4.55 tới 4.65

PHẬT BỊ TRỜI ĐÀY

QUANGNGAI. — Làng An-Dại thuộc về phủ Tư nghĩa, trong lùm tre um sùm có một cái tượng Phật đá, hai bên có hai người tù-bà, trong bụi rậm, cây cỏ khuất lấp từ bề, tượng ấy cao chừng tám mét. Nợm dân trong làng ấy cho là linh lắm, thường có đau ốm hay sự gì trái trái ra đó cũng vãi thì được bình-an. Tượng này mai-một trong xô bụi ai làm sao mà biết được sự linh của nó. Nguyên mùng năm tháng năm, năm ngoài có người đàn-bà đi lượm lá trong bụi ấy, vach gọi thấy tượng Phật đá ấy chỉ cao đó vãi tạc tạc và nhỏ — người đàn-bà đó năm nay ngày ấy tháng ấy cũng đi lượm lá nữa, và cũng vào bụi ấy, lại thấy tượng Phật đá ấy lớn cao lên bằng bốn năm sáu năm ngoài, tay là sọ, chân và thừa tự sự cho làng hay, làng nghe đức sư dân làm miếu tranh, rước tượng ấy về thờ đầu được vài hôm thì tự nhiên miếu ấy phát hoả cháy, làng sợ phải khiên ngại trở lại ngôi nơi cũ, lại sợ nặng mưa tới nghiệp ngại, làng lại nói cho ngại; hôm sau cho đàn ông đến thăm coi thì thấy nó cháy rồi. Tế con chẳng trừu coi nghiệp lượm lá đàn ông, thì đàn ông về nhà cũng phải đau, cha mẹ cũng nói nghe được đem đi vãi đến vach cúng ngài thì được lành mạnh. Vì vậy nay tượng này là rất linh hiển, dân trong làng ra đó cúng vái thường lắm. Người ta cho ngài là một vị Phật bị trời đày nên ở chốn đình không được.

Thật thì đã làm thần Phật mà còn chưa khỏi luân hồi thay! Hồn là phàm gian đầu muốn tu nên Phật thành, đây thân đạo kiếp này cũng vô dụng làm thay! Thời mà tin dị-đoan của ta thiệt là vô công tận vậy.

Kẻ vô giáo-dục!

Theo lời ăn kết của quan Biện-lý, tên Lê-văn-Ranh, hai mươi bảy tuổi, không nghề nghiệp, ở Xuân-Thời-Tây (Giadinh) nay đã bị giải đến tòa về tội đánh đập và cưỡng dâm chị dâu nó, lại hành hung cùng cha mẹ ruột nó nữa.

Tên Lê-văn-Đang, 29 tuổi, làm ruộng ở Xuân-thời-Tây (Giadinh) cũng bị liên can trong vụ này, nhưng sau khi tra hỏi rồi, đang để tại ngoại lâu tra.

CIRQUE VIET-NAM

Từ ngày bốn-phương tới qui-tính khai diễn, được liệt-qui lấy lòng nhiệt-thành mà chiếu-cổ đến tài-nghệ VIET-NAM, bốn-phương đồng-nhân xiết bao minh-cảm vậy định tới!

NGÀY (12 AOUT)

Đổi lại chương-trình

Làm những trò rất đặc sắc
 Còn nhiều những trò mới lạ khác hẳn những trò đã làm rồi.

Những trò đã làm mấy hôm trước các quan người qui-quốc tới chứng-kiến cũng cho là được, người minh cũng ngợi khen. Trò xiếc thực là một tài-nghệ mới có ở nước nhà, vậy trước khi đi du-lich tới các nước trên hoàn-cầu, chúng tôi mong rằng các bà con người Nam minh chiếu-cổ đến, coi-lệ cho thì chúng tôi được vi-tai-nghệ mỹ-thuật nước nhà, hoan-nghiến và thăm-cám cái thịnh-tinh nhà-y của các ngài làm lắm.

Bốn-phương chủ-nhân căn-bạch

Mẹ-củ, con-tiên

Bà-huê khách-Lầu, tục-kêu nhà ngừ ông-cốp ở ngan Trường-tiền cũ đường Pellerin, món bài số 102 và 101.

Mới ngánh-lập thêm một số khách-phòng cũng trong đường ấy; phòng đã rộng, mát, sạch; tủ, bàn, ghế, giường và mùng mền tinh-khiết, có chỗ tắm chỗ tiêu dùng máy nước rười rữa, lại có nhà bếp phòng boy riêng theo mỗi căn; rất tốt đẹp hơn số phòng chánh; thật nên yên-tĩnh, chẳng ồn-ào, không tạp-nạp như các nơi khác, qui khách đã có đến rồi cũng đủ biết, vì bốn hiệu không vụ lợi thái-quá, để cho khách-phòng lấy làm chỗ ở-phòng, làm cho khách đi chơn tạm trú ấy ngại đêm hôm ồn-tạp không an-giỏi-ngủ được.

Sở khách-phòng ngánh này nếu khách viên-phương muốn đến Saigon chơi lâu ngày hoặc ở đường-bình, cũng tiện vì rộng lớn lại có chỗ cho kẻ phục sự ở ăn nấu nướng được.

Kính cáo Lục-châu tường-lất

Chủ-nhơn

Huỳnh-dinh-Điện, căn khủ

HÀNG MỚI QU

BẦY CHUỘT

(Thứ bày này nhay lắm, hề có chuột lại ăn thì nó đập chết tức thì; mướn con không lấy một).

Thứ bày bằng sắt một cái	0.50
Thứ bày bằng cây một cái	0.40
Thứ bày gài chuột nhỏ	0.15
Béchaud à alcool 1 cái	0.80
Canne de voyagé en campagne một cây	0.60
Canne de promenade poignée corne 1 cây	0.80
Đồng-hồ-ré-bien Allemand, 14.7.20, kim chỉ giờ bằng ródio, đêm tối ngời sáng, một cái	4.50
Khẩu-đồ hình chụp 6 Postcardcelluloid, một cái	0.20

Và nhiều thứ khác rất đẹp.

Mua nhiều thứ tốt, giá từ 25.50 tới 75.50. Drap de lit, taie d'oreiller, áo cho con nít nhỏ 2.3 tuổi bằng len, 1 đôi tất làm (Burnous) một cái 1.80.

(Mua sỉ có giá riêng).

NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN
 73 Bd. de la Somme
 SAIGON

Lời rao cần kíp

M. Nguyễn-văn-Giép, thợ sửa máy và đồng-hồ ở đường Amiral Dupre Saigon số 21, nhơn vì có việc phải về Bắc-kỳ nên có gởi các món đồ sau này cho lần-báo cty rao giùm, ai là nguyên chủ thì xin mời đến Báo-quân mà lãnh:

- 1 cái đồng-hồ để bàn, kiến xanh, bằng nickel.
- 1 cái đồng-hồ trái-quít bằng vàng số 611.600.
- 1 cái đồng-hồ đeo tay bằng vàng số 54772
- 1 cái đồng-hồ trái-quít nickel hiệu Ros cof.
- 1 cái đồng-hồ sắt.

LỜI RAO CẦN KÍP

Chư Nghiệp-chủ và chư Thương-gián, mỗi khi muốn mua đồ hay là đồ hàng, đừng ai ngại chi hết, hãy đến tại hãng ông Boy Landry món bài số 17 đường Bd Bonnard, bên hông rạp hát tây thì chư tôn sẽ thấy hãng có trữ náo là ruyy chác đủ thứ, đồ gia vj và thuốc điều-hiệu Jon.

Nếu chư tôn không có dịp đến viến hãng chúng tôi thì xin viết thư, hoặc chữ tây hay là chữ quốc-ngữ cũng được mà xin cuốn ca-la-lô có kẻ các món hàng hóa và giá cả thì hãng gởi cho liền.

TRẦN NAM KHONG PHAI

NHÀ HỌA CHƠN DUNG
 NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
 Số 73, Boulevard de la Somme
 (NGANG GATE XE LỬA GIỮA CHỢ CÙ)
 SAIGON

Thợ vẽ tiệm này đã có bản, cấp-tối nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng-cấp Đẩu-xảo Hanoi; mới năm rồi dự cuộc Đẩu-xảo thành-Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiết tinh-xảo và vẽ trăm năm không phai. Chư quí vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thư hỏi, tiệm này sẽ gởi cho một tờ cáo-bạch có biên rõ thước tất giá cả và cột nghĩa phân minh.

HÀNG CHÁNH BÊN HUÊ-KỲ HIỆU:

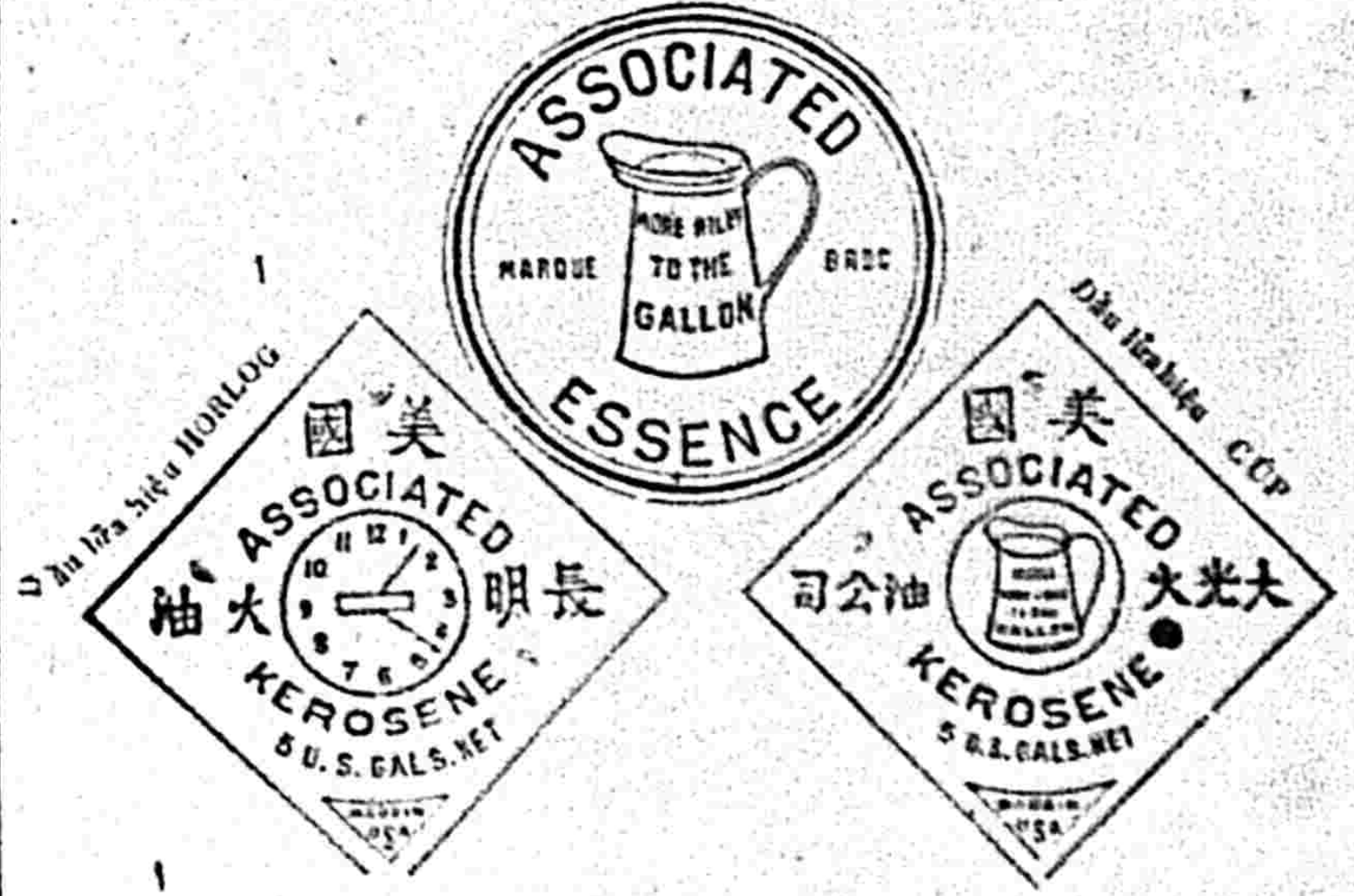
ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA. E. U. A.

Hãng: ASSOCIATED OIL COMPANY OF INDO-CHINA L^{re} làm Đại-lý toàn cõi Đông-Pháp, món bài số 34 đường Lefebvre Saigon.

Danh đầy thép để:
 Associated Saigon

Đầu xăng hiệu BRCC

Đầy thép mới
 số 62

Lời rao

Cho những chư vị am-hiêi thuốc tây liệu JOE HAYANE dạng rắn, kể từ ngày 15 Avril sắp dân mỗi bao thuốc có để một tấm giấy gọi là prime nếu ai có phần phước dạng tám prime ấy thì lui tại hãng ông BOY LANDRY ở đường Boulevard Bonnard món bài số 19 mà lãnh một cái đồng hồ vàng, đồng hồ mới trăm máy chơu đồng.

Vậy quí khách có hui thuốc hien này mới khi xé ra mà hui thì phải coi chừng cho kỹ.

Nay loi.

DANH DÂY THÉP

Đề như vậy:

NHỊ-THIÊN-DƯƠNG

Cholon

DÂY THÉP NÓI

55 633

NHI-THIÊN-DU'ÔNG

DAI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38, — CHOLON

CÓ BAN CÁC THUỐC CAO ĐƠN HUỒN TÂN RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY:

1. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	10. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	20. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	30. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	40. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	50. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
2. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	11. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	21. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	31. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	41. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	51. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
3. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	12. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	22. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	32. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	42. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	52. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
4. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	13. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	23. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	33. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	43. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	53. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
5. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	14. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	24. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	34. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	44. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	54. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
6. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	15. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	25. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	35. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	45. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	55. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
7. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	16. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	26. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	36. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	46. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	56. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
8. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	17. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	27. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	37. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	47. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	57. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
9. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	18. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	28. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	38. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	48. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	58. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60
10. — Sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ sấm-nhưng-hồi-nghĩa-vệ mỗi gói giá là 1\$00	19. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	29. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	39. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	49. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60	59. — Bạch-trùng-cao mỗi thố già là 0\$60

HOTEL D'ANNAM

NAM-VIỆT KHÁCH-LÀU

72 A. BOULEVARD CHARNER, 10, QUAI LE SYRE DE VILERS
Đường Kinh-lập, đường Carabelli và đường mé-sông
Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỶNH-HUỆ-KY, Chủ tiệm

Kính cùng Quý-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngũ hiệu là
HOTEL D'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phòng rộng mát và
sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở tầng dưới đất được cận tiện
Quý-khách, xin Quý-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà
ngồi lấy làm thông thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẽ tại
đường mé-sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhỏ, nhà
số 10 Saigon

HUỶNH-HUỆ-KY, Chủ tiệm.

HỒ CÁN, ĐỒ THÊU VÀ HOA-LY

Bán tại tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

Đường (tên chưa rõ), Saigon

GIÁ RẺ:

Thưa quý khách, đây là các đồ CÁN DÙNG VẼ ĐÈN KHI NHƯ DÂY ĐÈN
ĐÈN ĐÈN, QUẠT MÁY ĐIỆN, BÀN Ủ ĐIỆN v.v. và đủ các kiểu
ĐÈN THÊU BẢNG ĐÈN SANG VÀ ĐÈN LỬA CỎ MĂNG SÔNG và HANG
TỔ LỬA BẠC KÝ.

Giá cả và bán lẻ giá rẻ.

HÀNG CHÁNH BÊN HUỆ-KY HIỆU
ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA E. U. A.
Tường: Associated Oil Company Inc. 1200 Main St. San Francisco, Calif.
ở đường Lafayette số 34 Saigon.

Dại-lý ở các tỉnh

Cholon. — Lương-trung-Ky. — Hông-Hoa. — Camau. — Quảng-Trung
9 Avenue Jacarbo. — Tân-An. — Quận-Thị-Lai. — Long-An. — Thái-Vương
Binh-Dương. — An-Kim-Lợi. — Tân-An. — Quận-Thị-Lai. — Long-An. — Thái-Vương
Mười-Tương. — Tân-An. — Quận-Thị-Lai. — Long-An. — Thái-Vương
Như-Trung. — Tân-An. — Quận-Thị-Lai. — Long-An. — Thái-Vương
Phước-Trung. — Tân-An. — Quận-Thị-Lai. — Long-An. — Thái-Vương

XƯỞNG THỢ-MỘC, CHẠM VÀ CÁN HIỆU LÀ:

« MICHEL NGUYỄN-HIỆP-HÒA »

Tại Lã-thiên Quai E. Outrey

Có đồng sản đủ các thứ bàn, ghế, tủ v.v. v. v. toàn bằng
cây Trắc, Cẩm-lai, Gô và đủ thứ mặt đá Cẩm-thạch lớn
nhỏ và lảnh lăm theo kiểu.

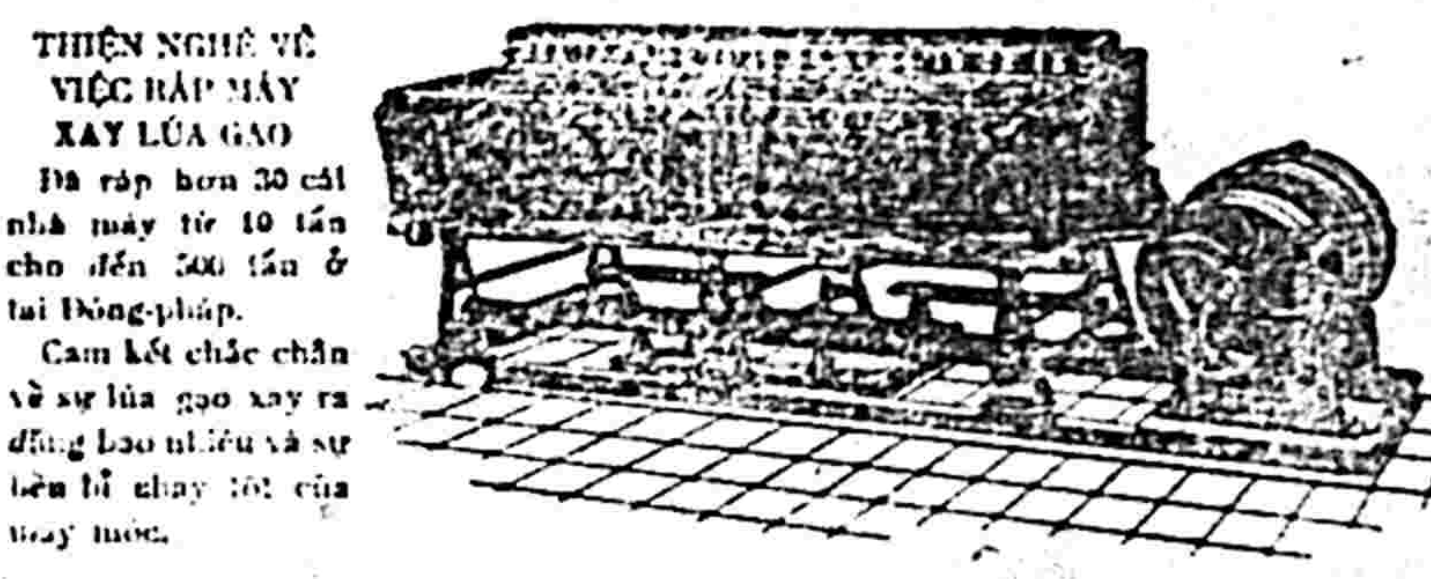
Đã hơn 15 năm nay các nơi đều nghe danh và được vừa
lòng cũng khen ngợi. Có sản nhiều món rất xinh đẹp, để
cho quý ông muốn chọn đồ khéo và vừa ý, thì nên ghé thăm
thương nghị với Xưởng-thợ-mộc này.

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefebvre, N° 36-38

SAIGON

師器機問顧南和年

NGUYỄN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN
EMERSON — VÁN VÁN — MÁY LẤM DẦU, LẤM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ
NỒI SÓ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

Trình mới trong Nam

Xin các ngài lưu ý, tôi mới mở ra một
tiệm bán đồ dùng trước tôi đã giúp nhiều
nhà hoa chơn dùng từ trước. Tiệm mới lập
mà đồ dùng nhiều nhà dùng chỉ hơn khen.
Hình vẽ thiết kế hình dáng từ trước, có
tính toán. Mỗi họa chơn dùng được. Kiểm
trình. Về đồ theo kiểu Âu-châu. Như
là:

Encre de Chine — Mực tàu, couleur squa-
rel — Màu vẽ vẽ giấy, sauce velours Mũ

đen mực, couleur sopia — Giống màu mực
quần, peinture à l'huile — Dầu màu vẽ tàu.

« Ba-Thời là người trên giường tay
trái thì chống gối, còn tay phải thì
lấy vật áo từ trên mặt mà khấc gối.
Thằng Được xách gối đỡ lưng ra tới
cửa buồng, nghe mà nó khấc, nó
dừng lại ngó mà nó và ra nước mắt.
Lúc ấy trời sáng mà còn mờ mờ,
tên Hữu chạy vào năm tay, thằng
Được kéo ra ngoài, để đứng tựa lên
ong giá. Ông giá vô đầu nó mà nói
ràng: « Con đi với ông, không sao
dầu mà sợ. » Ông giá vẫn thuốc hút
rồi đứng dậy, cầm con nhò đi vô
ông giá xách cây đèn, còn ông lấy dũ
rồi xô vô hai cái bèo và xanh mà
mang trên lưng. Ông vừa muốn từ
mà đi thì tên Hữu hỏi thằng Được
ràng: « Mấy xách gối gì mà hăm
sớm dữ vậy? Đưa đây coi nào. »

(Sưu sẽ tiếp theo)

THIÊN-THUYẾT CÂY ĐĂNG MÙI DỜI

(Tiếp theo)

Ba-Thời ở ngoài trước vô sấp cái
cây sấm cho khỏi ngã lại ước bếp.
Thằng Được sấm-bếp đi theo mà hỏi
ràng: « Ông giá nào đó vậy mà? Hồi
này ta biết tôi đi chơi chứng nào kêu
sợ về, bây giờ trời mưa tôi ở nhà có
được hay không mà? » Ba-Thời sấp
cây sấm rồi liền chạy lại ôm con nhò
lên bụng đặt và khấc và nói rằng:
« Cha con nó bần con cho ông giá đó
rồi, con đi! »

nhỏ đại nên con không hiểu, chớ
thần mà mà nuôi con đây thiết là
thần khổ không biết chứng nào.
Mấy tháng nay ta con nó về nó cứ
ngồi cho mà lấy trai nên để con ra
đó chớ không phải là xi được con
mà nuôi, bởi vậy cho nên nó ghét con,
mà nó lại hành hại thân mà hoài. Thiết
nếu mà cứ, không chịu giao con cho
ông giá đó, thì không ai làm sao mà
đắc con đi được, song nếu mà cần
trở thì ta con nó nghĩ con là con của
mà đó, đường ấy cái danh tức của
mà còn gì, vì vậy nên mà thương con
mà không mở miệng ra được? »

Thằng Được ngồi khấc một hồi
rồi đứng dậy mà nói rằng: « Thôi, mà
đứng có buồn, đứng có khấc nữa. Ta
có bần con thì để ta bán đăng con đi
phước cho rồi, chớ mà cần trở để con
ở lại đây ta rầy rã mà hoài tội nghiệp
má lắm. Không có sao đâu mà sợ!
Con đi rồi chứng con khôn lớn con
làm ăn có tiền nhiều con trở về con
cho mà, con không quên má đâu? »

Ba-Thời nghe con nói như vậy lại
càng tuổi trong lòng hơn nữa, nên
kéo con ngồi xuống rồi ôm nhau mà
con khóc nước. Ngoài sân trời đã
hết đông, nhưng mà còn mưa rì-rà
hoài không dứt hết. Tên Hữu thấy
trời gần tối mà mưa không tạnh nên
cầm ông giá ở lại sáng ngày sẽ đi.
Ông giá tỉnh đi — ua bên Cẩn-Được
mà thấy trời-át nhảm đi cũng bất
liên, nên chịu ở nằm ngủ nhờ một
đêm. Tên Hữu kêu vợ biểu coi nấu
cơm làm gà vịt cho khách ăn.

Cơm nước xong rồi, ông giá lấy ra
20 đồng bạc mà đưa cho vợ chồng
tên Hữu, và kêu thằng Được ra rồi
biểu nó sửa soạn gối eo gối quần cho
sẵn đăng sáng thứ giấy đi cho sớm.
Trời chan vắn tối thì mưa đã dứt
hết. Ba-Thời mới đi vô trong nhà
người anh lấy hết áo mưa dày mềm và
sợi giấy chuyễn của thằng Được mà

đem về, tính khuya đưa hết cho con
rồi dẫn nó sau như cha mẹ ruột nó
có nhỉnh thì đưa đi đờ ầy ra mà chiếu
đốt.